

ВІДЗИВ

**офіційного опонента на дисертацію (опубліковану монографію)
Рудої Оксани Василівни
«Національно-освітня політика урядів Польщі щодо населення
Галичини в 20-30-х роках ХХ століття: реалізація та рецепції»,
подану до захисту на здобуття наукового ступеня
доктора історичних наук за спеціальностями
07.00.01 – історія України, 07.00.02 – всесвітня історія**

В сучасних умовах зростання освітнього чинника в житті українського суспільства виникає природна потреба повернення та переосмислення надбань освітньої спадщини. Саме освіта покликана нині формувати та виховувати нове покоління громадянського демократичного суспільства. Відтак, вивчення історико-освітніх процесів як на загальноукраїнському, так і на регіональному рівнях, є важливим і актуальним.

Боротьба за розвиток національного шкільництва та збереження національної ідентичності народів міжвоєнної Галичини допоможе відтворити життя не лише українців, а й представників інших національних груп, які населяли цю територію, простежити динаміку національно-освітніх процесів у 20-30-х рр. ХХ ст. Наукова значущість теми дослідження Оксани Рудої підсилюється її безпосереднім зв'язком з проблемою українсько-польських відносин та регіональною історією.

На нашу думку, опонована дисертація видається логічною і вмотивованою з огляду на характер визначених завдань, а проблемно-хронологічна композиція оптимально відповідає алгоритму розкриття теми. Робота складається із вступу, восьми розділів, поділених на параграфи, висновків, списку використаних джерел. Назви розділів і підрозділів відображають постановку конкретних наукових проблем, які дисертантка визначила у дослідницьких завданнях.

У вступі фахово обгрунтовано необхідні складові: актуальність, наукова новизна, предмет та об'єкт, мета і завдання, географічні й хронологічні межі дослідження, прослідковано його зв'язок з науковими

програмами, планами, темами. Не викликає сумнівів практичне значення одержаних здобувачкою результатів.

Наголосимо, що дисертаційне дослідження виконано в межах розробки наукових тем відділу «Центр дослідження українсько-польських відносин» Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України: «Роль польського чинника у формуванні національно-політичного простору сучасної України» (державний реєстраційний номер 0112U006202), «Українсько-польські взаємини на західноукраїнських землях (кінець XIX – початок XXI ст.): історичні моделі, етнічний, політичний та загальнолюдський виміри (державний реєстраційний номер 0115U007193).

У першому розділі **«Історіографія і джерельна база дослідження»**, Оксана Василівна проаналізувала історичні праці та джерела дослідження. Історіографію проблеми авторка розділила на кілька груп: розвідки загальнонаукового характеру; праці, присвячені освітній і мовній політиці Польщі; роботи, у яких аналізуються міжнаціональні відносини; дослідження про діяльність політичних партій і парламентарів, спрямовану на захист національного шкільництва; дослідження про участь культурно-освітніх товариств у розвитку системи освіти у Галичині та розвідки щодо просвітницької діяльності представників різних конфесій і релігійних організацій.

Широко проаналізовані здобутки українських, польських дослідників, які виявляли найбільше зацікавлення поставленою проблемою. Схвально, що дослідниця використала також праці європейських, американських, ізраїльських вчених (с. 30-31, 39-40, 50-51). Попри надзвичайно широкий історіографічний огляд, поза увагою авторки залишилася низка монографічних праць волинських дослідників, що дозволило б глибше порівняти національну політику Польщі в Галичині і Волині.

Особливу вагомість для опонованого історичного дослідження має використана авторкою широка джерельна база, систематизована за видами: документи органів влади й управління міжвоєнної Польщі, політичних

партій, культурно-освітніх товариств, церковних інституцій, шкільних закладів; статистичні матеріали; джерела особового походження (спогади, публіцистичні праці); періодичні видання.

Із документів архівного походження, насамперед відзначаємо широко використані в дисертаційній праці матеріали чотирьох українських архівів: Держархів Івано-Франківської області (4 фонди, 41 справа), Держархів Львівської області (6 фондів, 38 справ), Держархів Тернопільської області (5 фондів, 21 справа), ЦДІАЛ України (31 фонд, 146 справ). Загалом 46 фондів та 246 справ. Ці матеріали доповнені документами із 6 польських архівів: Archiwum Akt Nowych w Warszawie (29 фондів, 157 справ), Archiwum Polskiej Akademii Nauk w Warszawie (1 фонд, 17 справ), Archiwum Państwowe miasta Krakowa i Województwa krakowskiego (1 фонд, 4 справи) Archiwum Państwowe miasta Lublina (1 фонд, 2 справи), Archiwum Państwowe w Przemyślu (5 фондів, 18 справ), Centralne Archiwum Wojskowe w Warszawie (2 фонди, 6 справ). Загалом 39 фондів та 204 справ. У цілому Оксана Руда опрацювала 85 фондів та 450 справ.

Розширили джерельну базу роботи документи з фондів відділу рукописів ЛНБ ім. В. Стефаника НАНУ (4 фонди) та польських бібліотек – Archiwum Zakładowe Biblioteki Narodowej w Warszawie (12 справ), Oddziału Rękopisów Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie (7 справ), Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie (8 справ).

Цілком слушно, на нашу думку, авторка віднесла до джерел особового походження публіцистичні праці українських, польських та єврейських політичних і громадських діячів, опубліковані у міжвоєнні роки. Безсумнівно, дисертаційне дослідження увиразнило широке використання спогадів, мемуарів, міжвоєнної української, польської, єврейської, німецької періодики. Позитивним є те, що дисертантка по новому прочитує ті джерела, які є у науковому обігу, обґрунтовує власні висновки.

Загалом, дослідження підготовлене на основі великої кількості різновидових історичних та історіографічних джерел, їх число становить 2183 позиції у загальному списку.

Вважаємо, що аналіз та критичне осмислення історіографічних праць, введення до наукового обігу та опрацювання джерельної бази дало змогу О. В. Рудій вирішити поставлені у роботі завдання і досягти мети докторського дисертаційного дослідження.

Для розробки концепції, положень та висновків дисертації авторка використала комплекс загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, які охарактеризувала у другому розділі роботи. Виділимо серед них методи аналізу та синтезу, формалізації, типологізації, класифікації, історико-порівняльний, пошуковий методи та ін. Аналізує О. Руда основні терміни і поняття, використані у дисертації. Однак, на нашу думку, потрібно було б чіткіше пояснити терміни «Галичина», «Східна Галичина», «Західна Україна».

Всі розділи дисертаційного дослідження (опублікованої монографії) поділено авторкою на підрозділи, у частині з них виокремлено тематичні блоки. Третій розділ роботи **«Галичина в контексті польської національної політики»** присвячений формам і методам, які застосовувала влада для інтеграції регіону до державної системи Польщі, аналізу основних концепцій щодо вирішення національної проблеми у державі, висвітленню урядової політики щодо українського, єврейського, німецького та польського населення краю.

На основі розгляду об'ємного фактологічного матеріалу, дослідниця приходить до висновку, що «усі політичні, економічні та культурно-освітні зміни в Галичині спрямовувалися на зміцнення «польськості» (с. 93), відслідковує сім основних кроків влади у 1921-1922 рр. для інтеграції регіону до складу міжвоєнної Польщі (с. 96-97). Належне місце у дисертації відводиться висвітленню національного складу населення (с. 98-105), аналізу міжнаціональних відносин, переважно мирному співіснуванню німців,

українців, поляків, євреїв Галичини на побутовому рівні (с. 112), а також нормативно-правовому регулюванню становища національних груп.

Поділяємо переконання авторки, що попри декларацію принципів рівноправності усіх громадян, польське внутрішнє законодавство слугувало підставою для проведення політики асиміляції (с. 151).

Науковою новизною і аналітикою виділяється четвертий розділ дисертації (опублікованої монографії) **«Формування освітньої системи в Польщі»**, у якому дослідниця детально зупиняється на реорганізації системи освіти після Першої світової війни, позаяк терени Польщі у минулому перебували під владою Росії, Пруссії та Австро-Угорщини, та різнилися економічними, політичними, суспільними та правовими відносинами. З огляду на це, найпершими завданнями стала уніфікації шкільництва та запровадження загальнодержавного шкільного обов'язку. Оксана Руда пояснює, як на основі ухвалених у 1919–1920 рр. освітніх законів і розпоряджень було реформоване державне початкове шкільництво, учительські семінарії й заклади вищої освіти. Констатуючи, що на початку міжвоєнного періоду шкільництво національних меншин перебувало у різних умовах, авторка скрупульозно пояснює становище німецьких навчальних закладів (с. 157-160).

Звернуто належну увагу на обставини реорганізації українського шкільництва у Галичині, створення з метою централізації шкільництва Львівського шкільного округу (с. 161, 202-203), а також на склад та систему підготовки вчителів. На нашу думку, увиразнює роботу особистісний чинник: аналіз кадрового складу кураторії, характеристики візитаторів, шкільних інспекторів, а також гімназійних учителів, зокрема і українців (с. 207).

Дослідниця на основі численних документів приходить до висновку, що урядова освітня політика в Галичині, різнилася від загальнопольської, оскільки тут влада сприяла полонізації меншин. Належне місце у дисертації

відведено обставинам розвитку утраквістичного шкільництва, аналізу «кресового» шкільного закону 1924 р.

Схвально, що дослідниця, торкаючись питання функціонування навчальних закладів, порівнює ситуацію у Галичині з Холмщиною, Західною Волиною, Поліссям, зосереджує достатню увагу на особливостях німецького, єврейського шкільництва, торкається становища шкіл інших, менших національних груп, як то чехів, литовців, білорусів, а також зіставляє освітню політику польської влади з румунською, чеською, радянською щодо українських територій.

Дисертантка робить аргументований висновок, що уніфікована освітньою реформою 1932 р. структура системи шкільництва не стала ні цілісною, ні демократичною, а домінантою освітньої політики було виховання непольської молоді у патріотичному польському дусі.

У п'ятому розділі **«Особливості польської мовної політики в Галичині»** аналізується мовне питання у системі освіти, спрямоване на зміцнення польської державності. Характеризуючи мовне законодавство, Оксана Василівна доходить логічного висновку, що державна мовна політика обмежувала суспільні функції регіональних і місцевих мов, суперечила міжнародно-правовим зобов'язанням Польщі щодо непольського населення. Цікавим виглядає дискурс порівняння мовного законодавства Польщі і Чехо-Словаччини та висновок, що чехословацька політика щодо національних меншин, зокрема щодо українців, вигідно відрізнялася від тієї, яку провадила Польща, взявши курс на формування мононаціональної держави (с. 254).

У другому підрозділі цього розділу дисертантка зупиняється на ставленні непольського населення до ідеї утраквізму. Наголошує, що найбільше критики ця політика викликала в українців, а також у німців, які небезпідставно вбачали у двомовності важливий складник асиміляції. Натомість єврейське населення регіону не опиралося відкриттю утраквістичних шкіл, вважаючи, що вивчення польської мови відкривало для

їхніх дітей кращі перспективи (с. 281). Важливо, що авторка прослідковує різне ставлення до утравізму представників польського суспільства.

У шостому розділі **«Проблеми освіти в політичному дискурсі»** Оксана Руда досліджує освітнє питання у діяльності політичних партій та відстоювання українськими, німецькими, єврейськими та польськими депутатами освітніх прав своїх народів. У першому підрозділі відстежує бачення розвитку національної освіти українськими політичними партіями, які, незважаючи на різні політичні погляди, демонстрували прагнення і боротьбу за україномовну школу. Винятком з цього правила були галицькі москвофіли.

Дослідниця виокремлює різні методи боротьби українських політичних партій, як то організація віч, зібрань, відчитів, культурних заходів, виступи з парламентської трибуни, внесення скарг і подань, пов'язаних із плебісцитними акціями, закриттям українських навчальних закладів, звернення з протестами до Ліги Націй.

Окремим блоком аналізуються дискусії польського політикуму щодо вирішення освітнього питання. О. Руда слушно пише про три табори з відмінними поглядами на національно-освітню політику: праві політичні партії (намагалися проводити культурно-освітню асиміляцію слов'янських меншин, а євреїв спонукали до еміграції), прибічники польських соціалістів (виступали за надання євреям культурно-освітньої, а слов'янським меншинам територіальної автономії) та ліворадикальні сили (відстоювали право національних меншин на самовизначення). Детально розглядає здобувачка ідеологічні розбіжності стосовно шкільництва у програмах єврейських політичних партій, які різнилися ідеологією та державницькими поглядами, визнанням їдишу чи івриту національною мовою, різними підходами до вирішення освітнього питання. Характеризуючи умовну класифікацію єврейських політичних сил Польщі (ортодоксальна, сіоністська групи та «асимілятори»), які намагалися інтегрувати єврейське населення у життя

польської держави) Оксана Руда демонструє, котрі з цих партій репрезентували той чи інший світогляд.

Достатньо уваги приділено німецьким політичним партіям, які, попри ідеологічні розбіжності, відстоювали політичні і культурні права німецького населення Польщі, збереження їхньої національної самобутності. Вважаємо позитивом, що авторка простежує фінансовий вплив Німеччини на діяльність цих партій, і пов'язує це з їхнім ставленням до Польщі. Водночас, з огляду на залучення великого пласту матеріалу, цей розділ виглядає дещо перевантаженим загальною інформацією щодо виникнення і функціонування різних політичних партій.

Як результат аналітики дослідниці постає на сторінках опублікованої монографії матеріал про місце освітніх питань у діяльності польського парламенту: законодавчого сейму (1919-1922) та сеймів від I до V каденцій. Довідуємось, що при вирішенні освітніх проблем депутати використовували всі можливі правові інструменти: промови, внесення законопроектів та інтерпеляцій. Українські та німецькі послы гостро реагували на переслідування непольського шкільництва, обмеження діяльності культурно-освітніх товариств, запровадження *numerus clausus* (лавкового гетто) чи інші прояви дискримінації, єврейські депутати демонстрували більшу стриманість у своїй риториці, надіславши до Ліги Націй лише одну скаргу.

На основі викладеного матеріалу, Оксана Василівна приходить до висновку, що депутати різних національних груп використовували парламентську трибуну для привернення уваги влади та громадськості до освітніх проблем (с. 469).

Виникнення і діяльність українських, польських, єврейських і німецьких культурно-освітніх організацій розкрито у сьомому розділі «**Роль культурно-освітніх товариств у формуванні національної свідомості галичан**». У першому підрозділі акцентовано увагу на ролі українських товариств, як то «Просвіта», «Українське педагогічне товариство» (з 1926 р. – «Рідна школа»), «Взаїмна поміч українського вчительства», «Учительська

група», «Сільський господар», які відстоювали мовну і освітню національну ідентичність, протидіяли політиці асиміляції. Авторка дуже широко аналізує діяльність «Рідної школи», зокрема пише про організацію нею дошкільних закладів, українських приватних початкових шкіл, неповних середніх шкіл, середнього приватного шкільництва, фахових шкіл, видання підручників, «збірних лекцій», «гуртків доросту», проведення різноманітних акцій, які виховували дітей у національному дусі. На нашу думку, варто було б зауважити, що така діяльність стала основною причиною заборони поширення впливу «Рідної школи» на територію Західної Волині.

Окремий параграф присвячено діяльності польських культурно-освітніх організацій, спрямованій на збереження польськості в Галичині та формування національної свідомості місцевих поляків, насамперед Східної секції «Товариства школи людової», вчительських об'єднань «Християнсько-національний союз учителів загальноосвітніх шкіл», «Товариство вчителів середніх і вищих шкіл», «Польської шкільної матиці». Остання розгорнула активність переважно у центральних воєводствах та на Волині і Поліссі (с. 530). Цікавим є поданий дисертанткою матеріал про «Союз польських учителів загальноосвітніх шкіл», зокрема інформація про контакти з українськими та єврейськими товариствами, проведення спільних заходів (с. 532).

Широко та доказово розкрито у дисертації просвітницьку роботу єврейських товариств, які опікувалися приватними навчальними закладами з різними мовами викладання та відмінними підходами до виховання (світськими, релігійними, мішаними). «Центральна єврейська шкільна організація» опікувалася приватними світськими початковими школами з мовою викладання їдиш (с. 539-541). Товариство «Тарбут» (с. 542-545) дбало про івритомовні школи різних типів, намагаючись виховати громадян майбутньої єврейської держави. «Товариство з підтримки єврейського шкільництва та єврейської культури» («Шуль-Культ») клопоталося світськими утравістичними школами з мовами навчання їдиш та іврит

(с. 543). «Єврейське товариство народної та середньої школи», засноване 1918 р. у Львові, створювало заклади, у яких навчали івриту та виховували у національно-єврейському дусі. Крім того, єврейська громада утримувала власні професійні школи та курси.

Дослідниця характеризує освітньо-культурну активність німецьких товариств, зокрема «Спілки німців-християн Малополющі», «Спілки німців-католиків Малополющі», «Спілки німецьких учителів і вчительок Малополющі». Основою їх діяльності вважає підтримку приватних німецькомовних початкових і середніх навчальних закладів, забезпечення підручниками, заснування бібліотек, виховання національної окремішності.

У восьмому розділі монографії висвітлюється **«Релігійний чинник у збереженні національної самобутності населення краю»**. У першому підрозділі авторка відстежує культурно-освітню діяльність духовенства Греко-католицької церкви, спрямовану на виховання дітей і молоді в релігійному та національному дусі, на піднесення освітнього рівня та формування національної свідомості українців Галичини.

Торкаючись питання полеміки у середовищі греко-католицького священства щодо участі церкви у просвітницькому русі, дисертантка пише, що єпископи Г. Хомишин і Й. Коциловський вважали завданням УГКЦ створення підпорядкованих ієрархії просвітницьких товариств («Скала») і намагалися відокремити церкву від діяльності українських просвітницьких товариств. Натомість, митрополит А. Шептицький і більшість духовенства вважали, що церква може стати загальнонаціональною установою лише в об'єднаному українському суспільстві (с. 572). Загалом опіка духовенства над національним шкільництвом давала шанс українській молоді здобувати знання українською мовою, адже церква надавала обдарованій молоді стипендії на навчання, матеріальну допомогу дітям з малозабезпечених сімей. Греко-католицькі монаші чини зосередилися на підтримці україномовного приватного шкільництва, християнському й патріотичному вихованні молоді.

Освітньо-виховну діяльність католицького духовенства авторка висвітлює в другому підрозділі (**«Просвітницька діяльність Римокатолицької церкви»**), доводячи, що РКЦ спільно з релігійними організаціями, опікуючись дошкільними закладами, початковими, середніми та фаховими школами, сприяла поширенню польськості у краї, наверненню до католицизму вихідців зі змішаних сімей.

Характеризуючи у третьому підрозділі **релігійні основи єврейського шкільництва**, авторка констатує, що у тих населених пунктах, де не було альтернативних єврейських шкіл засновували хедери та талмуд-тори, які послуговувалися застарілою методикою навчання. Оксана Руда аналізує два типи хедерів: старого типу (письмо на їдиші, читання на івриті та переклади біблійних книг) та реформовані (релігійні предмети викладалися на їдиші, окремо іврит, а польською мовою – світські предмети). Крім того, згадує про релігійні навчальні заклади для дівчат, фахові школи, релігійні й учительські курси та ін. Поділяємо переконання авторки, що юдаїзм зберігав єврейську ментальність та самоідентифікацію.

До збереження національної самобутності німців долучилося духовенство Союзу церков євангельсько-аугсбурзького і гельвецького визнання (підрозділ 8.4 **«Роль німецького духовенства у розвитку освітньої сфери»**). Пастори тісно співпрацювали з німецькими культурно-освітніми товариствами, спільно з якими засновували навчальні заклади, бібліотеки, літні табори для молоді, популяризували німецькомовну літературу, а також долучалися до відкриття українських євангельських шкіл.

Культурно-освітню діяльність проводили німецькі душпастирі римокатолицького обряду, які переважно лояльно ставилися до Польської держави. Дисертантка обґрунтовує висновок, що у середовищі німців-католиків активно відбувалися асиміляційні процеси.

Опрацювання тексту дисертаційного дослідження переконує у тому, що Оксана Василівна Руда провела значну пошукову й аналітичну роботу, синтезувала і узагальнила великий масив інформації. Варто позитивно

оцінити виваженість і аргументованість дослідниці при аналізі та узагальненні матеріалу, здатність до нестандартного висвітлення низки аспектів означеної теми. Висновки докторської дисертації (монографії) є змістовними, оригінальними, акумулюють результати дисертаційного дослідження, відповідають поставленим завданням (с. 641-652).

Дисертаційне дослідження пройшло належну апробацію: його основні положення та висновки були представлені на наукових конференціях, відображені у 31 одноосібній науковій праці, з них 2 – індивідуальні монографії, 4 – підрозділи у колективних працях, 13 – статті у фахових виданнях України, 9 – у міжнародних і включених до міжнародних наукометричних баз, 3 – в інших виданнях.

В авторефераті дисертації послідовно висвітлено зміст дисертації, що забезпечило ідентичність основних положень, висновків і пропозицій дисертаційної роботи і автореферату. За формою подання матеріалу автореферат чітко й логічно структурований, містить всі необхідні атрибути і складові елементи.

Зазначене вище дає підставу зробити висновок, що у дисертаційному дослідженні Оксани Василівни Рудої всебічно проаналізовано національно-освітня політика урядів міжвоєнної Польщі щодо українського, польського, єврейського та німецького населення Галичини у 20-30-х рр. ХХ століття. Мета і завдання роботи досягнуті, а її результати мають суттєве теоретичне і практичне значення. Дисертаційна праця завершується ґрунтовними і науково достовірними висновками. Вони свідчать про високий науково-теоретичний рівень здійсненого історичного дослідження у міждисциплінарному полі історії спеціальностей: 07.00.01 – історія України та 07.00.02 – всесвітня історія.

Віддаючи належне великій роботі, яку провела О. В. Руда над підготовкою дисертаційного дослідження, наголосимо на певних побажаннях та зауваженнях.

В огляді історіографії авторка згадує більшість фахових дослідників, праці яких були дотичними до теми дослідження. Однак вважаємо, що варто було б акцентувати увагу на конкретному внеску авторів у розробку досліджуваної теми і більш критично оцінити їх науковий доробок. Думаємо, що праця виграла б від залучення матеріалів, опублікованих волинськими вченими (монографії Ю. Крамара, М. Кучерепи, Н. Стоколос, А. Шваба, С. Шульги, статті В. Панасюка).

Відаючи належне аналізу термінологічного апарату, з нашої точки зору, випало авторське пояснення термінів: «українське питання», «культурно-освітнє товариство». Розуміємо, що державний політонім «Східна Галичина», що позначав українську етнічну Галичину, зберігався до 1923 р., коли був замінений поляками на «Східну Малопольщу» з долученням 8 польських повітів. Позаяк хронологічні межі дослідження визначені 20-30-ми рр. ХХ ст. із розширенням подекуди до середини ХІХ ст., вважаємо, що варто було б подавати термін Галичина (українська), або чіткіше пояснити поняття «Галичина», «Східна Галичина», «Західна Україна».

Позаяк авторка розкривала у роботі сюжет про використання польської художньої літератури для виховання молоді на прикладі творів Г. Сенкевича, думаємо було б доречно показати як українські культурно-освітні товариства використовували для навчання і виховання дітей твори українських письменників-класиків (Т. Шевченко, І. Франко та ін.) та сучасників (У. Самчук, Г. Журба та ін.). Окрім того, що твори згаданих письменників видавалися у міжвоєнний період, отримували позитивні рецензії у львівській пресі та відзнаки львівського «Товариства письменників і журналістів ім. І. Франка» (у 1934 р. ч. 1 трилогії «Волинь» визнана найкращим літературним твором року, а повість Г. Журби «Зорі світ заповідають» одним із п'яти кращих літературних творів періоду 1932–1933 рр.).

В авторефераті варто конкретніше акцентувати увагу на особистому внеску здобувачки у розкритті досліджуваної теми.

У списку використаних джерел доцільно було б ширше подати наукові статті авторки дисертації, адже вказано лише дві із 31 праці, зазначеної в авторефераті.

З огляду на великий об'єм дисертаційного дослідження, на нашу думку, таблиці можна було б не включати у текст роботи, а унаочнити у додатках.

Текст дисертації дещо перевантажений загальною інформацією, зустрічаються повтори, стилістичні огріхи (напр. «деякі читальні виявляли слабку активність через брак активістів» (с. 476), «покликаний пожвавити масову суспільну активність» (с. 482), тощо.

Зазначені зауваження мають в основному рекомендаційний характер і не впливають на високий фаховий рівень здійсненого історичного дослідження.

Викладене вище дає підстави стверджувати, що дисертація (монографія) «Національно-освітня політика урядів Польщі щодо населення Галичини в 20-30-х роках ХХ століття: реалізація та рецепції» є завершеним науковим дослідженням конкретної історичної проблеми, виконана з дотриманням вимог п. 9, 11, 12, 13 постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника» від 24 липня 2013 р. №567 щодо докторських дисертацій, зі змінами, затвердженими постановами Кабінету Міністрів України № 656 від 19 серпня 2015 року, № 1159 від 30 грудня 2015 року та № 567 від 27 липня 2016 року, а її авторка Оксана Василівна Руда заслуговує на присвоєння їй наукового ступеня доктора історичних наук за спеціальностями 07.00.01 – історія України, 07.00.02 – всесвітня історія.

Офіційний опонент

доктор історичних наук, професор,

професор кафедри історії України Рівненського

державного гуманітарного університету

Р.П. Давидюк

